

Бібліятэчны сшытак

4 мая 2012 г.

Асоба. Кніга. Час

Канец красавіка ды пачатак мая багатыя на творчыя святы.

Заўтра ўсе мы адзначаем Дзень друку, праз колькі дзён — Дзень работнікаў радыё, тэлебачання і сувязі. Відавочна: слова гэтымі днямі — у цэнтры ўвагі грамадскасці.

Ірына ТУЛУПАВА

“Асоба. Кніга. Час” — так называлася акцыя, праведзеная ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі, прысвечаная Сусветнаму дню кнігі і аўтарскага права. Гэта дзень, калі ўвесь свет аб’ядноўваецца, каб сцвердзіць агульначалавечыя каштоўнасці, занатаваныя ў кнігах, ды падкрэсліць мудрую і самаадданую працу майстроў прыгожага пісьменства. А менавіта звярнуць увагу на іх адвечнае права — пісаць таленавіта і зладзённа, красоўна і ўзвышана, а перш за ўсё — мець выключнае права на тое. А яшчэ — захаваць права на абнародаванне твора ды на аплату высоканатхнёнай працы.

Сусветны дзень кнігі і аўтарскага права ў гэтым годзе прысвечаны перакладу. Менавіта пераклад уяўляе сабою адзін з першых крокаў на шляху збліжэння народаў, спрыяе творчай разнастайнасці. Сёлета таксама спаўняецца 80 год з дня заснавання ўнікальнай базы дадзеных, якая змяшчае ўсе звесткі па перакладах. У базе, паводле слоў старшыні Нацыянальнай камісіі Рэспублікі Беларусь па справах ЮНЕСКА Уладзіміра Шчаснага, больш як два мільёны запісаў Ірына Тулупава. Асоба. Кніга. Час

адносна 500 тысяч аўтараў, 78 тысяч выдаццоў у 148 краінах свету. Найбольш папулярныя аўтары — Агата Крысці, Жуль Верн, Уільям Шэкспір. Актыўна перакладаюць таксама Кафку, Платона, Маркеса. Самымі распаўсюджанымі мовамі, на якія перакладаюць, з’яўляюцца французская, нямецкая, іспанская, а крыніцамі — напісанае на англійскай, французскай, нямецкай, польскай.

Што да роднай мовы, то гасцям акцыі была прапанавана кніжная выстаўка “Хранограф падручніка Беларусі”. На ёй — фаліянты розных эпох, вучэбная кніга, якая выдавалася ў нас і за мяжой, але для беларусаў. Самая заўважная частка — “Ля вытокаў вучэбнай кнігі”. Наступныя часткі выстаўкі — “Вучэбныя выданні дарэформеннага перыяду”, “Вучэбныя выданні савецкага перыяду” — утрымліваюць кнігі не менш цікавыя. Сярод рарытэтаў — “Першае чытанне для дзетак-беларусаў. Напісала Цйотка” (Пецяярбург, 1906), “Другое чытанне для дзетак-беларусаў. Напісаў Якуб Колас” (Пецяярбург, 1910), К. Езавітаў “Беларуская школа. Першая пасля Лемантара кніга для чытання” (Рыга, 1926), Я. Лёсік “Наша крыніца.

Чытаньне для беларускіх школ” (Берлін, 1922).

З больш блізкага да нас часу — “Песнь о книге” — анталогія вершаў пад рэдакцыяй народнага паэта БССР Петруся Броўкі (“Мастацкая літаратура”, 1977). Гэта ўнікальны збор твораў, якія прысвячалі кнізе лепшыя паэты свету, сярод іх — Пушкін, Лермантаў, Лафонтэн.

“Свет мяняецца, і калі ў мінулых стагоддзях працэс стварэння кнігі расцягваўся на гады, то цяпер за некалькі гадзін можна выдаць новую кнігу. Але... можна вырабіць і “леваю” прадукцыю”, — зазначыў ва ўступным слове дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Раман Матульскі. І ў выніку дабро становіцца злом. Таму ўсім трэба памятаць, што спрычынены да выдання і распаўсюджвання кнігі асобы і арганізацыі дзейнічаюць у прававым полі.

Менавіта ў Сусветны дзень кнігі і аўтарскага права Нацыянальны цэнтр інтэлектуальнай уласнасці ўганараваў граматай лепшую бібліятэку, якая шчыруе ў сферы

Генеральны дырэктар Нацыянальнага цэнтра інтэлектуальнай уласнасці
В. Варанецкі ўручае грамату дырэктару ЦНБ НАН
Беларусі Наталлі Бязрозкінай.

аховы аўтарскіх правоў — Цэнтральную навуковую бібліятэку Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі імя Якуба Коласа.

У сустрэчы ўзялі ўдзел кампазітар Алег Молчан, аўтар музыкі на купалаўскі верш “Малітва”, і дзяржаўны ансамбль “Песняры”, які прадставіў дзве новыя песні на словы Янкі Купалы. Музыку для іх напісалі ўдзельнікі ансамбля.